

NOVICE

LETO II. - št. 32

V KOČEVJU, DNE 3. AVGUSTA 1957

Cena 10 din

ZADNJA SEJA OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA KOČEVJE

Izvoljeni so odborniki za novi okraj

V petek 26. julija je bila v Kočevju skupna seja Okrajnega zbora in Zbora proizvajalcev. Kot gosta sta se udeležila seja tudi ljudska poslanca tov. Ivan Maček-Matija in Tone Fajfar. Sejo je vodil predsednik OLO tov. Janez Pirnat.

Na dnevnem redu je bila najprej razprava o predloženih predlogih za potrditev Programskih svetov pri kino podjetjih: Ribnica, Sodražica, Loški potok, Predgrad, Dobropolje, Kočevska Reka, Osilnica, Kočevje in Rudnik-Kočevje. Oba zbora sta predloge Programskih svetov soglasno potrdila.

Ustanovljen je bil sklad za pomoč otrokom padlih borcev. Nadalje je bila izvoljena komisija za predajo poslov, arhiva in inventarja v zvezi z združitvijo OLO Kočevje v ljubljanski okraj. Odborniki so tudi soglasno potrdili razrešitev vodilnih uslužbencev OLO Kočevje, ki odhajajo na nova službena mesta.

Ker se občina Draga-Loški potok priključuje k Sodražici, del občine Predgrad pa h Kočevju, so odborniki soglasno sklenili, da se vsi dosedanjí odborniki ObLO Draga-Loški potok izvolijo v občinski ljudski odbor Sodražica. V občini Draga-Loški potok imajo 25 odbornikov, v občini Sodražica pa 17. V združení občini Sodražica bo sedaj skupno 42 odbornikov. Iz dela občine Predgrad, ki se priključuje Kočevju pa so izvolili 10 odbornikov v ObLO Kočevje, ki šteje sedaj skupno 50 odbornikov.

Odborniki so potrdili prenos pristojnosti Dijaškega in Vajeniškega doma v Kočevju ter Dijaškega doma v Fari, ki pridejo pod občino Kočevje in Dijaškega doma v Ribnici, ki pride pod občino Ribnica.

Na dnevnem redu je bilo nato poročilo in razprava o zaključnem računu proračuna okraja Kočevje za leto 1956 z zaključnimi računi finančno samostojnih zavodov in proračunskih skladov. Oba zbora sta sprejela odlok o zaključnem računu o izvršitvi proračuna OLO Kočevje za leto 1956. V lanskem letu so znašali dohodki 182 milij. 534.000 din, izdatki pa 190.882.000 din. Presežek izdatkov nad dohodki znaša skupno nad 8.347.000 din. Po proračunih finančno samostojnih zavodov so bili izkazani presežki dohodkov nad izdatki skupno 1.981.000 din, po proračunih proračunskih skladov pa 7.774.000 din. Sklenjeno je bilo, da se presežek izdatkov nad dohodki po okrajnem proračunu prenese v breme izdatkov proračuna leta 1957, presežek dohodkov finančno samostojnih zavodov se razdeli v skladu s pravili teh zavodov, presežek dohodkov proračunskih skladov se prenese kot dohodek teh skladov v naslednje leto.

Naš komentar

PRED VOLITVAMI

Novi Zvezni in republiški zakon o volitvah in odpoklicu ljudskih odbornikov sta vnesla v sistem družbenega upravljanja in v volitve ljudskih odbornikov nove elemente. Določilo o posrednih volitvah odbornikov okrajnih ljudskih odborov ter uvedba zborov proizvajalcev pri vseh občinskih ljudskih odborih sta najvažnejša.

Volivci ne bodo več na neposrednih volitvah volili odbornikov za okrajni ljudski odbor. Vsak odbornik OLO bo moral biti najprej izvoljen za odbornika občinskega ljudskega odbora. Ti pa bodo iz svoje srede izvolili odbornike OLO. Tako bodo ustvarjeni tesnejši stiki med občinskimi in okrajnimi ljudskimi odbori.

Nacin posrednih volitev pa zahteva tudi spremembo pri kandidiranju in volitvah za ljudske odbornike. Za odbornika občinskega ljudskega odbora in nato posredno tudi za odbornika OLO bo lahko izvoljen vsak državljan, ne glede na to, kje je vpisan v volilni imenik. Tako bo v volilni enoti lahko izvoljen za odbornika državljan, ki se je iz okolišča tega volišča izselil, vendar ima še vedno stik s temi kraji in pozna tamkajšnje razmere. V prvi vrsti mu morajo volivci zaupati. Imeti pa mora kvalifikacije ljudskega odbornika.

Dosedaj so bili zbori proizvajalcev samo pri okrajnem ljudskem odboru. Zaradi ukinitve okraja pa je nujno, da se zbori proizvajalcev formirajo, oziroma izvolijo, tudi pri občinah. Njihovo izvolitev določa nov Zakon o volitvah in odpoklicu ljudskih odbornikov. Zbori proizvajalcev so del komune in preko tega organa proizvajalci neposredno sodelujejo pri delitvi narodnega dohodka ter odločajoče vplivajo na delo in razvoj komune. Organi delavskega upravljanja pa bodo dobili tudi tesnejši in vplivnejši stik z ljudskim odborom.

Zaradi uvedbe zborov proizvajalcev pri ObLO se bo nekoliko spremenilo tudi število odbornikov v zborih ljudskega odbora. Občinski zbori smejo imeti od 15 do 50 odbornikov, okrajni pa od 40 do 80 odbornikov. Zbori proizvajalcev pa morajo imeti najmanj tri četrtine, oziroma največ toliko odbornikov, kolikor jih ima občinski, oziroma okrajni zbor.

Demokracija tega zakona je tudi v tem, da mora polovica volivcev razpravljati o kandidaturi odbornika. Kandidat, ki je sam v volilni enoti, pa mora dobiti večino glavno volivcev, ki so vpisani v volilni imenik tiste enote, če hoče biti izvoljen. Če ne dobi večine glasov, se morajo volitve ponoviti.

Volitve so pred durni. Volivci in vse politične organizacije morajo posvetiti izbiranju kandidata in samim volitvam vso pozornost.

Mc

Odborniki so potrdili tudi pravila sklada za gospodarske kadre. Sprejeli so garancijske izjave za najete kredite podjetja »Avto« Kočevje v višini 50.000.000 din. Nadalje so potrdili odlok o ustanovitvi Lovske družine v Osilnici, odlok ObLO Sodražica o kategorizaciji cest IV. reda ter o delni spremembi proračuna občine Kočevje za leto 1957.

Odborniki so razpravljali tudi o razveljavitvi oziroma spremembi zaključ. računa gradbenega podjetja »Zidar« iz leta 1954. Revizija finančnega poslovanja je pri tem podjetju ugotovila, da je bila zaradi neurejenega finančnega poslovanja v letu 1954 napravljena napaka v letni bilanci. Nepravilno je bilo prikazano nad 29 milijonov din dobička. Odborniki so predlagane spremembe soglasno odobrili.

Ker se je kočevski okraj priključil ljubljanskemu okraju so odborniki izvolili v OLO Ljubljana 12 odbornikov. V okrajni zbor so bili izvoljeni naslednji odborniki: Pav-

li Vinko iz občine Dobropolje, Karla France iz občine Sodražica, Pirnat Janez, Košir Jože in Klarič Jože iz občine Kočevje, Pogačnik Karol in Selšek Jože iz občine Ribnica ter Pečnik Alojz iz občine Lašče. V Okrajni zbor proizvajalcev pa so bili izvoljeni: Grm Karol in Švajger Jože iz kočevske občine, Stupica Srečko iz Sodražice ter Trdan Franc iz Dolenje vasi. S tem sta oba zbora zaključila svoje delo.

K. Oražem

Ribniški lovci imajo na Veliki gori lovsko koč

Ob krajevnem prazniku v Dolenji vasi

Že nekaj let slavijo 1. avgusta v Dolenji vasi pri Ribnici krajevni praznik. Ta dan praznujejo v spomin na 1. avgust 1942, ko je italijanski okupator najbolj divjal. Italijani so večje število zavednih ljudi iz Dolenje vasi in okoliških vasi aretirali in jih odpeljali v razna koncentracijska taborišča. Kakšno je bilo življenje v italijanskih taboriščih, ve vsak, ki je moral živeti v taboriščih na Rabu, v Padovi, v Reniciju. Ostalo mu bo v spominu vse življenje.

Italijani so v Dolenji vasi in okoliških vaseh aretirali največ članov OF. To je bila brez dvoma zasluga domačih izdajalcev, ki jim je načeloval zloglasni župnik Karol Škulj. Osvobodilno gibanje kljub številnim aretacijam ni zamrlo. Razvijalo se je naprej in pridobivalo vedno nove pristaje.

V bližini Dolenje vasi je ob kapitulaciji italijanske vojske Tomšičeva brigada razorožila celotno italijansko divizijo ter ji zaplenila težko in lahko orožje. Partizanska vojska je vse s pridom uporabila v nadaljnjem boju z okupatorji in domačimi izdajalci.

Dolenja vas in njena okolica po osvoboditvi lepo napreduje. Kmetijska zadruga Dolenja vas je precej prispevala h gospodarskemu napredku teh krajev.

Nov OF. To je bila brez dvoma zasluga domačih izdajalcev, ki jim je načeloval zloglasni župnik Karol Škulj. Osvobodilno gibanje kljub številnim aretacijam ni zamrlo. Razvijalo se je naprej in pridobivalo vedno nove pristaje.

V bližini Dolenje vasi je ob kapitulaciji italijanske vojske Tomšičeva brigada razorožila celotno italijansko divizijo ter ji zaplenila težko in lahko orožje. Partizanska vojska je vse s pridom uporabila v nadaljnjem boju z okupatorji in domačimi izdajalci.

Dolenja vas in njena okolica po osvoboditvi lepo napreduje. Kmetijska zadruga Dolenja vas je precej prispevala h gospodarskemu napredku teh krajev.

Nov OF. To je bila brez dvoma zasluga domačih izdajalcev, ki jim je načeloval zloglasni župnik Karol Škulj. Osvobodilno gibanje kljub številnim aretacijam ni zamrlo. Razvijalo se je naprej in pridobivalo vedno nove pristaje.

SREČANJE S STARIMI PARTIZANI

Na Majerju pri Prezidu je bilo preteklo soboto 27. julija veliko partizansko slavlje. Na kraju, kjer so partizani leta 1942 v mesecu aprilu pobili nad 130 Italijanov, se je zbralo več tisoč ljudi iz Notranjske, Kočevske in Gorskoga Kotora.

Proslavo je odprl sekretar občinskega komiteja ZKH Cabar. Nato je zvezni ljudski poslanec Gržetič govoril o pomenu vloži in pridobitvah NOV, o vloži Jugoslavije v svet in njenih prizadevanjih za mir. Za njim sta zbrani množici govorila še general-majorja Gruber in Jan.

Na Majerju so se po dolgih letih zbrali bivši borci Slovenci in Hrvati. Bilo je nešteto ganljivih prizorov, ko so se stari bojni tovariši objemali in si srečni stiskali roke.

Proslavo na Majerju sta organizirala občinski odbora Zveze borcev Prezid in Cabar, posebno močno pohvaliti za odlično organizacijo proslave tov. Franja Ožbota iz Prezida. Igrala je godba, pre-

govorila še general-majorja Gruber in Jan.

Na Majerju so se po dolgih letih zbrali bivši borci Slovenci in Hrvati. Bilo je nešteto ganljivih prizorov, ko so se stari bojni tovariši objemali in si srečni stiskali roke.

Proslavo na Majerju sta organizirala občinski odbora Zveze borcev Prezid in Cabar, posebno močno pohvaliti za odlično organizacijo proslave tov. Franja Ožbota iz Prezida. Igrala je godba, pre-

govorila še general-majorja Gruber in Jan.

Na Majerju so se po dolgih letih zbrali bivši borci Slovenci in Hrvati. Bilo je nešteto ganljivih prizorov, ko so se stari bojni tovariši objemali in si srečni stiskali roke.

Proslavo na Majerju sta organizirala občinski odbora Zveze borcev Prezid in Cabar, posebno močno pohvaliti za odlično organizacijo proslave tov. Franja Ožbota iz Prezida. Igrala je godba, pre-

govorila še general-majorja Gruber in Jan.

Na Majerju so se po dolgih letih zbrali bivši borci Slovenci in Hrvati. Bilo je nešteto ganljivih prizorov, ko so se stari bojni tovariši objemali in si srečni stiskali roke.

Proslavo na Majerju sta organizirala občinski odbora Zveze borcev Prezid in Cabar, posebno močno pohvaliti za odlično organizacijo proslave tov. Franja Ožbota iz Prezida. Igrala je godba, pre-

govorila še general-majorja Gruber in Jan.

Na Majerju so se po dolgih letih zbrali bivši borci Slovenci in Hrvati. Bilo je nešteto ganljivih prizorov, ko so se stari bojni tovariši objemali in si srečni stiskali roke.

Nov OF. To je bila brez dvoma zasluga domačih izdajalcev, ki jim je načeloval zloglasni župnik Karol Škulj. Osvobodilno gibanje kljub številnim aretacijam ni zamrlo. Razvijalo se je naprej in pridobivalo vedno nove pristaje.

V bližini Dolenje vasi je ob kapitulaciji italijanske vojske Tomšičeva brigada razorožila celotno italijansko divizijo ter ji zaplenila težko in lahko orožje. Partizanska vojska je vse s pridom uporabila v nadaljnjem boju z okupatorji in domačimi izdajalci.

Dolenja vas in njena okolica po osvoboditvi lepo napreduje. Kmetijska zadruga Dolenja vas je precej prispevala h gospodarskemu napredku teh krajev.

Nov OF. To je bila brez dvoma zasluga domačih izdajalcev, ki jim je načeloval zloglasni župnik Karol Škulj. Osvobodilno gibanje kljub številnim aretacijam ni zamrlo. Razvijalo se je naprej in pridobivalo vedno nove pristaje.

V bližini Dolenje vasi je ob kapitulaciji italijanske vojske Tomšičeva brigada razorožila celotno italijansko divizijo ter ji zaplenila težko in lahko orožje. Partizanska vojska je vse s pridom uporabila v nadaljnjem boju z okupatorji in domačimi izdajalci.

Dolenja vas in njena okolica po osvoboditvi lepo napreduje. Kmetijska zadruga Dolenja vas je precej prispevala h gospodarskemu napredku teh krajev.

Nov OF. To je bila brez dvoma zasluga domačih izdajalcev, ki jim je načeloval zloglasni župnik Karol Škulj. Osvobodilno gibanje kljub številnim aretacijam ni zamrlo. Razvijalo se je naprej in pridobivalo vedno nove pristaje.

V bližini Dolenje vasi je ob kapitulaciji italijanske vojske Tomšičeva brigada razorožila celotno italijansko divizijo ter ji zaplenila težko in lahko orožje. Partizanska vojska je vse s pridom uporabila v nadaljnjem boju z okupatorji in domačimi izdajalci.

Dolenja vas in njena okolica po osvoboditvi lepo napreduje. Kmetijska zadruga Dolenja vas je precej prispevala h gospodarskemu napredku teh krajev.

Nov OF. To je bila brez dvoma zasluga domačih izdajalcev, ki jim je načeloval zloglasni župnik Karol Škulj. Osvobodilno gibanje kljub številnim aretacijam ni zamrlo. Razvijalo se je naprej in pridobivalo vedno nove pristaje.

V bližini Dolenje vasi je ob kapitulaciji italijanske vojske Tomšičeva brigada razorožila celotno italijansko divizijo ter ji zaplenila težko in lahko orožje. Partizanska vojska je vse s pridom uporabila v nadaljnjem boju z okupatorji in domačimi izdajalci.

Dolenja vas in njena okolica po osvoboditvi lepo napreduje. Kmetijska zadruga Dolenja vas je precej prispevala h gospodarskemu napredku teh krajev.

Nov OF. To je bila brez dvoma zasluga domačih izdajalcev, ki jim je načeloval zloglasni župnik Karol Škulj. Osvobodilno gibanje kljub številnim aretacijam ni zamrlo. Razvijalo se je naprej in pridobivalo vedno nove pristaje.

V bližini Dolenje vasi je ob kapitulaciji italijanske vojske Tomšičeva brigada razorožila celotno italijansko divizijo ter ji zaplenila težko in lahko orožje. Partizanska vojska je vse s pridom uporabila v nadaljnjem boju z okupatorji in domačimi izdajalci.

Končno bomo pili pristna vina

Več let je bila v Zvezni ljudski skupščini razprava o Zakonu o vinu. Na zadnji seji pa je bil zakon sprejet in kmalu bomo tudi deležni koristi važnih določb, ki so v omenjenem zakonu. Vsa leta po osvoboditvi je bilo neurejeno vprašanje pridelovanja, predelave in prometa z vinom. Nismo imeli predpisov, ki bi urejali ta vprašanja. Z novim zakonom pa je zagotovljen tudi napredek našega vinogradništva, potrošniku pa so zagotovljene koristi glede pristnosti in kakovosti vina v prometu.

Zakon pravi: za vino štejemo samo pridelan, ki je pridoben z alkoholnim vrenjem mošta in drozge iz svežega grozdja plemenite trte. Prepovedano je dajati v promet vino iz samorodnic (šmarince), prav tako tudi vinski destilat in mošt iz samorodnic. Dovoljeno pa je prodajati grozdni sok od samorodnic, vendar pod pogojem, da je tako označen. Zakon tudi določa, da ni dovoljeno trganje grozdja pred rokom, ki ga določijo občinski ljudski odbori.

Če pomislimo, koliko smo samo

Naš razgovor

S tov. Nacetom Kametom smo se razgovarjali v sindikalni sobni na Rudniku. Skoraj nemogoče si ga je zamisliti brez kape na glavi, tudi tokrat jo je imel. Naš razgovor se je razvijal v temle stilu:

»Koliko ste stari?«
»Šestindeset let.«
»Ste poročeni?«
»Seveda. Imam ženo, fanta in dve punčki.«
»Koliko časa delate na Rudniku Kočevje?«

»Od junija 1953. Leta 1941 sem šel v partizane. Tam sem si nabral vse mogoče bolezni. Od leta 1946, ko sem šel iz JLA pa do leta 1953, ko sem prišel v službo na Rudnik, sem bil v bolniškim stanju in 100-odstotni invalid. Zdravje se mi je toliko izboljšalo, da sem spet v službi. Sem pa še vedno 90 odst. invalid.«

»Na kakšnem delovnem mestu delate?«
»Sem vodja avtoparka na Rudniku. Na našem obratu je zaposlenih osem ljudi.«

»Ste precej obloženi s funkcijami?«

»Od leta 1954, razen leta 1956, sem stalno sekretar rudniškega komiteja ZK. Bil sem dolgo časa sindikalni funkcionar. Od leta 1954 dalje sem predsednik komisije za osnovna sredstva pri delavskem svetu podjetja. Seveda pa imam vrsto funkcij tudi drugje. V DPD »Svoboda« Rudnik sem član nadzornega odbora. Naj priporočim, da sem navdušen prijatelj naših no-

gometašev in godbenikov, čeprav ne igram in ne brcam žoge, ker sem invalid.«

»Tov. Nace, kot odgovoren politični delavec imate tudi vpogled v delavsko upravljanje na Rudniku. Kaj nam lahko poveste o tem?«

»Delavsko upravljanje je pri nas na najboljši poti. Zadnji DS in UO sta bila med najboljšimi, odkar so začeli z delom organi delavskega upravljanja. Tudi DS in UO, ki sta bila izvoljena letos spomladi, uspešno delata. Delavskemu svetu pomaga šest komisij in je s tem delo DS precej olajšano.«

Zaključiti moramo. Tov. Kamšek je pripravil tudi o gradnji stanovanj na Rudniku, ker je namreč tudi predsednik stanovanjske komisije na Rudniku. Pogovarjali smo se o gradnji nove separacije na Rudniku in drugih stvareh. Tov. Kamšku se za prijaznost lepo zahvaljujemo.

Nace Kamšek

Obvestilo

Obveščamo vse prebivalstvo, da je z uveljavitvijo zakona o spremembah zakona o območjih okrajev in občin v Ljudski republiki Sloveniji (Uradni list LRS, št. 25/57) okraj Kočevje prenehal obstajati.

Upravni organi Okrajnega ljudskega odbora Kočevje prenehajo z rednim delom dne 31. julija 1957.

Državlani naj se v bodoče v vseh zadevah, za katerih reševanje so pristojni okrajni organi, obračajo na Okrajni ljudski odbor Ljubljana.

Kočevje, 26. julija 1957. Tajništvo Okrajnega ljudskega odbora Kočevje

Mc

Vzhodne in Zahodne Nemčije kot

Zunanjepolitični komentar

ZOPET V LASEH?

Angleške pozicije so bile na severo-vzhodnem, vzhodnem in jugo-vzhodnem delu Arabskega polotoka do nedavnega tako rekoč nedotaknjene. Nedavni nemiri in upor v Omanu pa predstavljajo napad na neposredne angleške koristi v tem delu Arabije.

Umik angleških čet iz Jordanije in Sueskega prekopa in velike težave, ki jih je imela Anglija z iransko petrolejsko družbo, se sedaj organsko nadaljujejo v petrolejskih področjih ob Perzijskem zalivu in Indijskem oceanu. Ta področja so za angleško gospodarsko moč zelo pomembna, važna pa so za Anglijo tudi s strateškega vidika.

V Saudovi Arabiji imajo glavni vpliv na proizvodnjo petroleja Amerikanci po svojih petrolejskih dužbah, imenovanih Aramco. Saudova Arabija predstavlja tudi glavno oporo za ameriške gospodarske in politične načrte v arabskem svetu. V tej državi pridobivajo 1 četrtino vse nafte, ki jo načrpajo na Srednjem vzhodu.

Področje severo-vzhodne in vzhodne Arabije zajema vrsto sultanatov pod angleškim pokroviteljstvom, ki traja v teh krajih že preko 200 let. Za te puščavske predele so se v preteklosti Angličji predvsem zanimali zaradi strateškega položaja, saj sultanat Oman leži ob neposrednem vstopu v Perzijski zaliv, preko katerega vodi pot v petrolejsko bogato Mezopotamijo. Odkar so v teh krajih konec preteklega stoletja našli nafto, je angleško pokroviteljstvo postalo močnejše.

V zadnjih letih so v sultanatu Oman odkrili zelo bogate vrelce nafte. Po vrelcih iz mejnih pokrajin Omna lahko sodimo, da gre za velike zaloge črne energije, ki je modernemu svetu nujno potrebna.

V sultanatu Oman vlada sedanja dinastija že preko 200 let. Skoraj vseh 200 let pa traja boj med sultanom kot posvetnim poglavarjem in imamom kot cerkvenim poglavarjem. Čeprav je med obema prihajalo do začasnih sporazumov o delitvi oblasti, je spor med njima ostal trajen. V zadnjih dneh je dvignil imam upor proti sultanu, razglasil Oman za neodvisno državo brez sultana in brez angleškega pokroviteljstva.

Ves svetovni tisk se zanima za ozadje tega upora. Toda ne zaradi starih nasprotij med obema poglavarjema sultanata, temveč predvsem zaradi nenavadne vesti, da so uporniki zelo dobro oboroženi in da razpolagajo z vrsto orožja, ki je doslej ni bilo videti v teh krajih. Po trditvah nekaterih novinarjev gre za orožje, ki ga je Saudova Arabija prejela od Amerikancev kot vojaško pomoč. Zato sklepa inozemski tisk, da so uporniki dobili neposredno pomoč od ameriških petrolejskih družb, ki želijo odstraniti angleški vpliv in oblast v tem področju.

Ameriški zunanji minister Dulles je te dni obiskal London. Gotovo ni imel namena razgovorjati se izključno le o vprašanih razorožitvah, temveč tudi o nasprotujočih si interesih ameriških in britanskih petrolejskih družb na arabskem polotoku. Spor za zelenico Buraimi kaže na to, da petrolejske družbe obeh dežel že nekaj časa brezobzirno tekmujejo med seboj za povečanje lastništva nad petrolejskimi predeli Arabije.

Angleško vojaško posredovanje v korist sultana in v škodo upornikov bo po vsej verjetnosti privlečlo do take pomiritve, da bo angleški vpliv ohranjen. Kakršni koli bo že izid tega upora, to je gotovo, da arabski nacionalizem in težnje arabskega sveta počasi načenjajo tudi te vzhodno-arabske angleške posesti, ki po izgubi Indije predstavljajo najbogatejši kolonialni del angleškega kraljevstva. B. Mikoš

Za naše kmetovalce

Proizvodne skupnosti kmetijskih zadrug

Da se poveča kmetijska proizvodnja in zboljša življenjski standard kmetovalcev in vsega prebivalstva, so v teku priprave za ustanavljanje proizvodnih skupnosti pri kmetijskih zadrugah. V pogojih jugoslovanskega gospodarstva, predvsem pa zadržnega kmetijstva, bode to oblike prav gotovo ugodno vplivale na povečanje kmetijske proizvodnje, na nadaljnjo utrditev pravnih odnosov na vasi in končno na zboljšanje življenjskih pogojev ljudi. Skupnosti imajo v proizvodnji več prednosti: možno bo bolj ekonomično uporabljati proizvodna sredstva, izvajati uspešno zaščito proti rastlinski škodljivcem, vključiti v skupnosti zemljišča družbenega premoženja, ki se sedaj večkrat izkoriščajo neprimerno in škodljivo, poceniti stroške proizvodnje itd. Poleg teh prednosti pa bodo skupnosti zblížale zasebne kmetovalce ter jih navajale na odnose, ki naj v naši družbi vladajo tudi v kmečkem življenju.

Skupnosti se ustanovijo lahko povsod, kjer so na določenem področju podani pogoji. Ustanovitve se lahko za povečanje in modernizacijo poljedelske proizvodnje, za načrtno in strnjeno obnovo sadovnjakov, za ustanovitev novega strnjene nasada, za ureditev pašnikov, za strnjeno nasad jagodičevja, za melioracije zamočvirjenih zemljišč, skratka povsod, kjer žele proizvajalci pridelovati katero koli kmetijsko proizvodnjo, za katero so dani pogoji. V skupnost se lahko

vključijo tudi zemlja splošnega ljudskega premoženja.

Skupnost je v organizacijskem sestavu kmetijske zadruge kot samostojno obračunana enota. Člani skupnosti sprejmejo svoj pravilnik, svoj program in izvolijo na svojem zboru tudi organe. Če je v skupnosti več kot 10 članov, izvolijo upravni odbor, če pa je članov manj kot 10, izvolijo predsednika skupnosti. Ustanovitev potrdi upravni odbor zadruge, oziroma zbor zadržnikov. Član skupnosti lahko postane torej vsak kmetovalec, ki prostovoljno pristopi. Možno je celo, da kmetovalec da svojo zemljo skupnosti v zakup, sam pa ne postane član skupnosti. Skupnost sklene s člani pogodbo, v ka-

teri se uredijo zlasti pogoji, pod katerimi se kmetovalci včlanijo v skupnost, za kakšno razdelbo vloži zemljišče in katera zemljišča vloži. Doba, za katero zasebni proizvajalec vloži v skupnost zemljišče, je lahko različna. V slučaju, da se združijo proizvajalci z namenom, da bi organizirano več proizvajali znaša razdobje najmanj od 1 do 3 let. Če pa se združijo zaradi izvršitve melioracij oziroma obnove nasadov ali v drugih primerih, ko se vlože v zemljišča investicijska sredstva, ne more biti razdobje krajše kot bi bila amortizacijska doba izvršene melioracije, obnovljenega nasada oziroma vloženih investicij.

Nadaljevanje prihodnjic

Čas je za ureditev gnojničnih jam

Že prva leta po vojni so hodili po naših vaseh strokovnjaki iz sanitarne inšpekcije in pregledovali stanje stranišč, gnojšč in gnojničnih jam. Kmetom so svetovali, naj uredijo gnojšča in gnojnične jame, kajti lepo urejeno gnojšče je kmetu v ponos.

Pojdimo za kratek čas po vaseh Global, Podklanec, Zigmariče in še po ostalih vaseh Sodraške doline pa pogledimo, koliko je bilo na tem področju storjenega. Povsod so še kmetije, ki dopuščajo, da teče gnojnice po dvorišču ali po cesti. Sprašujemo se, kdaj bodo ljudje spoznali, da je bolj koristno in zdravo, če je gnojnica v gnojnični jami, gnoj pa ograjen. Popolnoma napačno je, da bi se izgovarjali na stare tradicije prednikov. Čas je, da izbrisemo konservativna pojmovanja v kmetijstvu.

Res je, da so kmetje marsikje resno vzeli nasvete in opozorila sanitarne inšpekcije. Vsi kmetje bi morali priti do prepričanja, da ni samo grdo, ampak tudi nehygienično in nezdruživo, če teče gnojnice po dvorišču, kjer se večkrat igrajo otroci, sedajo muhe in prenašajo nesnago in razne bolezenske klice

v kuhinje, shrambe, na jedi itd. Zavedati bi se morali, da nešteto bolezni nastane zaradi te nesnage.

Na urejenih gnojščih se gnoj dobro »predela« in je odličen za gnojenje. Gnojnica pa najbolj uga-ja travi. Zato bomo pametni in spravimo gnojnice tja, kamor spada, ker bomo imeli od nje veliko korist.

Za ureditev gnojšč in gnojničnih jam ni potrebno veliko denarja. Po naših vaseh so ustanovljeni gospodarski odbori, ki bi se morali posanimati za to zadevo, da ne bo ostalo samo pri besedah.

Kmetovalce

Dogodki NOB bodo zapisani

Na pobudo muzeja Narodne osvoboditve v Ljubljani je prišla na Kočevsko skupina zgodovinarjev in patologov, ki bo odkrila zagrnjene skrivnosti osvobodilnega boja na Kočevskem.

Nešteto mladih življenj je omahnilo v cvetu mladosti pod streli okupatorja. Starši, žene in otroci žalujejo za 1525 žrtvami iz Kočevske. Pogorišča in razvaline 2344 domov in še več gospodarskih poslopij pričajo o barbarstvu fašističnih tolp. 28 šol, 9 cerkva in večje število ostalih kulturnih zgradb so požgali in uničili na Kočevskem. Nešteto prebivalcev je umiralo po zaporih in taboriščih.

Možje so bežali v gozdove z žetani in otroki, kot nekoč naši predniki pred turškimi napadi. Rešili so si vsaj golo življenje. Naši hrabri partizani in edince NOV so kaznovali barbarsko početje okupatorja.

NOB je še danes po dvasetih letih zavita v meglo. Muzej narodne osvoboditve v Ljubljani si je za-

dal nalogo, da odkrije NOB v vsej njeni veličini.

Zgodovinarji in patologi iz Ljubljane, ki so na Kočevskem, so se razdelili na 7 grup, ki delujejo vsaka na svojem področju. S pomočjo starih borcev in aktivistov bodo raziskali vse dogodke iz NOV, jih opisali, vnesli v mape in slikali. Naša borba bo ostala zapisana v spomin našim potomcem.

Ekipe so takole razporejene: Prva ekipa deluje v Kočevju in okolici. Vodi jo prof. dr. Ivo Juvancič. Druga ekipa je v Kostelu in okolici. Vodi jo prof. Jože Kralj. Tretjo ekipo, ki deluje na področju Mozlja in Koprivnika, vodi prof. Matija Zganjer. Četrta ekipa je v Štarnem logu pod vodstvom prof. Ferenc. Na področju Kočevske Reke in Osilnice deluje peta ekipa pod vodstvom tov. Semica Stanka — Dakija. Šesta ekipa je v Dolenji vasi in Grčaricah. Vodita pa jo tov. Tajda in Adrijana. Sedma ekipa, ki jo vodi tov. Lojze Vršnik in Miro Lustek pa deluje na področju Roga.

Pojasnilo k članku „Smreka“ ponos

LOŠKEGA POTOKA

Iz uprave podjetja »Smreka« Loški potok smo prejeli dopis s prošnjo, da pojasnimo nekatere odstavke v omenjenem članku. Tako med drugim pišejo, da ima podjetje vse pogoje za razvoj, vendar je ves razvoj povezan s predvidenimi investicijami oziroma investicijskimi krediti, ki jih nameravajo najeti v prihodnjem letu. Glede lesne sušilnice (v članku je bilo pomotoma objavljeno sadna sušilnica) pa naslednje: Kapaciteta lesne sušilnice

bo znašala 4 do 4,5 m³ ali letno 800 kub. metrov. Za galanterijsko delavnico pa navajajo, da se imenuje mizarska delavnica. K član-ku še dodajajo, da so bili njihovi izdelki — kakaj vesla — na razstavi v Nemčiji in se za nakup teh vesel zanimajo Francozi, Nemci in Amerikanci. To je velik uspeh za mlado podjetje. S konkurenčnimi cenami in kvaliteto izdelkov si utirajo pot tudi na mednarodna tržišča.

Izkoristite kredite za zimnico

Narodna banka je izdala odlok o odobritvi kreditov delavcem, uslužbencem, upokojencem, invalidom in pripadnikom JLA za nakup živil za zimo.

Kdor bo želel najeti kredit, mora s podjetjem ali ustanovo, kjer je zaposlen, skleniti pogodbo, v kateri mora biti navedeno kakšno blago namerava kupiti, višina kredita in v kolikih obrokih bo kredit odplačal. Na podlagi skupnega seznama reflektantov in višine kredita bo podružnica Narodne banke odobrila podjetju ali ustanovi za-prošeni kredit. Nakup bo mogoče z virmanom, zato bomo zimnico kupili lahko samo pri kmetijskih zadrugah, poslovnih zvezah in ostalih trgovinah.

Kredite bo banka odpravljala do 30. novembra, izkoristiti jih bo treba do 15. decembra. Vsota najete kredita s 6 odst. letnimi obrestmi pa mora biti vrnjena do 15. maja prihodnjega leta. Kredit lahko dobijo vsi v uvodu navedeni po-

trošniki, ne glede na to, koliko imajo že prej najetih kreditov. Poroki niso potrebni.

Trgovska podjetja sama ocenjujejo kreditno sposobnost potrošnikov. Za kritje stroškov v zvezi s temi krediti lahko trgovske organizacije zvišajo cene blaga, ki

ga prodajo na obroke za toliko, kolikor znašajo obresti od teh kreditov.

Dolžnost podjetij in ustanov je, da o ugodnosti najetja tega posojila obvestijo vse svoje člane ter izvršijo vsa administrativna dela za najetje kredita. Mc

Komunalna dela v Kostelu

Na področju krajevnega urada Vas-Fara imajo letos v načrtu vrsto komunalnih dejavnosti. Naj navedemo nekatere. V vasi Osred dobo zajeli studenec za vodovod, ki bo dovajal zdravo pitno vodo v vasi: Vrh, Osred, Gotenc, Krvovo in Padovo. Vodovodno omrežje bo dolgo okoli 3 km. Del sredstev bo prispeval ObLO Kočevje, ljudje pa bodo pomagali pri gradnji vodovoda s prostovoljnimi delom. Vodovod nameravajo zgraditi tudi v vaseh: Jakšiči, Potok, Vas, Hrib in Fara.

Vodovodno omrežje bo dolgo okoli 2,5 km, zajetje vode pa bo v vasi Jakšiči. Načrti za gradnjo so že pripravljeni. Tudi pri teh delih bodo sodelovali prebivalci s prostovoljnimi delom. V vasi Potok bodo čez potok istega imena zgradili 10—12 m dolga betonski most. Priprave za dela so v teku, denarna sredstva pa so že zagotovljena. Prebivalci so obljubili vso pomoč pri gradnji mostu. Pripravi bodo pesek in pomagali s prostovoljnimi delom. Tudi v Jakšičih bodo zgradili čez Potok betonski most. Dolžina mostu bo znašala ca. 6 m, širok pa bo 3 m. Za

oba mostova so načrti že pripravljani, denarna sredstva pa zagotovljena od občine Kočevje.

V načrtu pa imajo še nekatere druga komunalna dela. Nameravajo popraviti občinsko cesto IV. reda v smeri vasi: Griva, Gladoka, Kuželj do Srobotnika ob Kolpi. ObLO Kočevje bo prispeval za ta dela 100.000 din, pa tudi ljudje bodo veliko prispevali s prostovoljnimi delom. V kratkem nameravajo začeti z delom.

Tudi v vasi Jesenov vrst bodo popravili vaško pot. Delo bodo opravili v glavnem ljudje sami, spomnila pa se jih bo tudi kočevska občina s 30.000 din. Vaščani Jesenovega vrta bodo najbrž že letos dobili električno luč. Občina Kočevje jim je že obljubila prispevek v višini 500.000 din.

Kjer je dobra volja in ljudje, ki se zanimajo za napredek svojih krajev, lahko pričakujemo uspehe. Prepričani smo, da bodo prebivalci omenjenih krajev uresničili koristne zamisli, kar bo koristilo predvsem njim samim. Moramo pa omeniti tudi vse razumevanje ObLO Kočevje, ki nudi krajem na svojem območju denarna sredstva za razna komunalna dela.

Investicije ObLO Dobrepolje

Iz sredstev občinskega investicijskega sklada občine Dobrepolje je bilo v letu 1956 uporabljeno za dokončno elektrifikacijo vasi Mala llova gor in Hočevja skupno 500 tisoč din. Iz občinskega proračuna pa je bilo v lanskem letu uporabljeno oz. investirano 1.100.000 din in sicer za adaptacijo niže gimnazije na Vidnu, za napeljavo elektrike v osnovno šolo v Strugah, za osnovno šolo v Ponikvah ter za

ureditev prosvetnih domov na Vidnu in Ponikvah.

Letošnji investicijski sklad občine Dobrepolje znaša 807.000 din. Sredstva iz tega sklada se bodo predvidoma uporabljala za kmetijstvo 510.000 din, za kredite podjetjem, ki v ta sklad plačujejo sredstva, pa 297.000 din.

KAKSNO BO VREME?

Kakšno vreme se nam obeta? Vremenoslovci takole napovedujejo: Ustalištev lepega poletnega vremena, vendar smemo od začetka prihodnjega tedna do 10. avgusta še pričakovati nevihtne padavine z začasnimi ohlaiditvami. Potem pa lepo vreme z veliko vročino.

Seja šolskega odbora Sušje

V nedeljo 28. julija je bila v Sušju seja šolskega odbora za šolski okoliš Sušje. Odborniki so najprej razpravljali o gospodarskih vprašanjih. Govorili so tudi o ureditvi greznice pri šoli. Odbor je sklenil, da bodo nabavili novo gnojnično črpalko. Šola bo dobila novo streho. Opeko so že nabavili.

Zelo zanimiva je bila razprava o vzgojnih problemih. Upravitelj šole tov. Jože Grebenc je poročal, da so bili doseženi dobri učni uspehi. Razrede je izdelalo nad 93 odst. vseh šolarjev. V šoli pa so težave z nekaterimi otroki, predvsem tistimi, ki jih starši zanemarjajo in ne vzgajajo. Kljub vsej dobri volji šola ne more vsega storiti. Dolžnost staršev je, da po svojih močeh pomagajo šoli pri njenem delu. Odborniki so se seznanili za poedine otroke, ki v šoli slabo napredujejo. Vzroki so povsod isti — zanemarjena vzgoja otrok v domačem okolju.

Odborniki so predlagali, da bina roditeljskih sestankih razpravljali tudi o vzgoji predšolskih otrok. Starši bi morali tudi predšolske otroke navajati k redu in jih pravilno vzgajati.

Na seji so razpravljali tudi o predvideni šolski reformi. Načrt šolske reforme predvideva za osnovno šolo Sušje samo štiri razrede in ne osem razredov kakor jih ima sedaj. Če bi se k šolskemu okolišu Sušje priključile še bližnje vasi: Breže, Jurjevica in Kot, bi bili dani vsi pogoji za osemletko v Sušjah. Omenjene vasi spadajo sedaj pod šolski okoliš Ribnica, so pa veliko bližje Sušju kakor Ribnica. Če bi bila v Sušju osemletka, bi bilo treba šolo povečati za dve učilnici. Potrebno bi bilo, da ljudje v prizadetih krajih razmislijo in povedo svoje mnenje o predlogu šolskega odbora Sušje, da bi bila v Sušju osemletka.

Ančka partizanska poštarica

Bilo je leta 1944, meseca januarja, ko so se po nalogu Izvršnega odbora OF rajoni Loški potok, Sodražica in Ribnica združili v rajonski odbor. Februarja pa je bila splošna mobilizacija, kateri so se morali podrediti tudi aktivisti.

Iz ribniškega rajona sem prejel tudi Ančko, nizko, čokato žensko z očali, zelo energično. Rada je govorila, kako je izgubila moža in zelo je bila v skrbeh za svojega otroka, ki ga je pustila nekje pri dobrih ljudeh.

Ančko sem nastavljal kot poštarico. Skrbno je sprejemala pošto in jo vestno izročala.

Znamk pa se ve, da v partiza-

nih nismo imeli, imeli pa smo samo zvezde na čepicah. Pač pa je Ančka imela druge težave. Pošto je sicer sprejemala, toda v čem jo bo oddala? Med vojno ni bilo papirnice, da bi Ančka lahko kupila ovitke in papir, pa saj tudi denarja ni bilo.

A Ančka je vedela, da mora pošta brezhibno delovati in da je to odvisno od nje, saj je vendar poštarica.

Ančka je bila aktivistka in imela je še dve lepi čednosti: varčnost in iznajdljivost. Shranila je vse ovitke prejetih pošilk. Nekega jutra pride k meni vsa namrščena in jezna, kakor da se je valila po

vseh koprivah, kar jih raste po Planino in mi reče: »Naj vrag vzame švabe in belčke, kanal se je zamašil!« Rekel sem: »Krampl in lopato v roke, pa se to popravi, saj ni nič hudega!« »Ja, ti misliš morda na cesti.« »I, kje pa?« »Saj se norčuješ! Ribnica je vsa polna belčkov pa ne morem dobiti lepila za ovitke.« Pravim ji: »Naber smole!« »Kje naj jo nabere, saj vidiš, da tod raste sama zvitva bukev pa trnje, ki pa smole nima.« Ančka mi je popolnoma prav odgovorila. Škoda, da sem bil večni hostar in se tega nisem spomnil. Ančka, še bolj namrščena, odkoraci v nekoliko pošvedranih čevljih v svojo pisarno k Bajtarici, kjer

je uradovala, jaz pa sem imel sestanek s funkcionarji iz notranjskega področja.

Po večurnem sestanku se vrnem v svojo pisarno. Spomnim se, da mora biti neko važno poročilo pri Ančki. Grem v njeno zakajeno pisarno, pa skoči k meni, kot bi udarila strela z jasnega: »Pa imam lepilo in to brez krampla in lopate in tiste tvoje smole!« Pa kje si ga dobila?« »Skuhala!« »Iz česa?« »Iz krompirja.« Krompir je vendar za želodec, ne pa za tvoje kuvante!« »Kar poglej!« Res gledam lepo in lično zlepljene pismenske ovitke. Tudi drži, kot bi vse skupaj zraslo. Ančka je vso pošto tako lepila do osvoboditve in jo vesteri odpošiljala tja, kamor je bila namenjena na osvobodeno in ne osvobodeno ozemlje, dokler se ni vrnila v svoj preljubi ribniški ko- nec, ki je bil takrat že očiščen so- vraznikov.

BADMINTON o Kočevju

Škoda, da je nedeljsko slabo vreme spremenilo tekmovalni načrt kočevskega Partizana. Tekmovanje v atletiki je moralo odpasti, prvi slovenski turnir v badmintonu pa se je moral odigrati v Seškovem domu namesto v »Gaju«. Zaradi te spremembe je prav malo ljudi vedelo, da se tekmovalje sploh odvijalo in je bilo seveda zato malo gledalcev.

Turnir v badmintonu zasluži pozornost, saj je bilo to prvo srečanje registriranih igralcev ne le na področju Slovenije, temveč celo Jugoslavije. Badminton ali po naše perjanica si šele utira pot v naše organizacije kot tekmovalni šport. Ponosni smo lahko na našega Partizana, da je med pionirji in začetniki tega razvoja.

Že začetek turnirja je bil prav prijetno presenečenje za nas. Oražem je v borbeni igri proti pričakovanju izločil favorita tekmovalca dr. Bleiweisa (Papirničar, Vevče) in si tako odprl pot naprej. V finalu se je srečal z Repetom (Papirničar), ki ga je po dolgotrajni borbi premagal z 2:1. Repeto je zmagal predvsem z boljše kondicijo in odličnimi udarci z vrha. Končni vrstni red je bil naslednji: 1. Repe (P), 2. Oražem (K), 3. Karmičnik (K) in Goljar (P). Nastopilo je skupno 15 igralcev.

Odigran je bil tudi dvoboj med Papirničarjem iz Vevče in Partizanom iz Kočevja. Posamezne igre so bile pravo zmagovalstvo za Kočevje, saj so naravnost pregazili svoje nasprotnike. V teh igrah so Karmičnik, Butina, Levstik in Dorničeva dosegli rezultat 6:0! Manj sreče pa je bilo v dveh igrah dvojic, kjer so gosti pokazali boljše vigranost in zabeležili dve zmagi. Končni rezultat dvoboja je bil torej 6:2 za Kočevje, posamezne igre pa so se končale takole:

Moški posamezniki:
Butina »Goljar 15:12, 15:10.
Levstik : dr. Bleiweis 11:15, 18:16, 15:4.
Karmičnik : Repe 10:15, 15:9, 16:14.
Butina : dr. Bleiweis 15:11, 15:10.
Karmičnik : Goljar 15:6, 15:9.
Ženske posameznice:
Dornič : Zupančič 11:2, 11:9.
Moške dvojice:
Karmičnik — Oražem : dr. Bleiweis — Repe 13:15, 15:12, 8:15.

DROFENIK NASTOPI NA LJUBELJU

V nedeljo 4. avgusta bodo na Ljubelju mednarodne avto-moto dirke na 5 kilometrov dolgi alpski cesti. Med 75 do sedaj prijavljenimi tekmovalci iz vse države in inozemstva je tudi naš domači tekmovalec Lojze Drofenik, direktor podjetja »Avto« iz Kočevja.

Tovariš Drofenik nam je povedal, da bo nastopil v internacionalni skupini motornih koles do 250 ccm in nacionalni skupini motornih koles do 175 ccm. Tekmoval bo na motornih kolesih znamke Puch-Tomos.

Na dirki bodo nastopili svetovno znani vozači. Prijavi se je tudi zahodnonemški dirkač Hillebrand, ki je lansko leto postavil rekord ljubeljske proge s časom 4:54,2. Vozil bo z motornim kolesom s prikolico, znamke BMW 500 ccm. Pravijo, da bodo na tej dirki prevladovali motorji omenjene znamke.

Se nikoli ni bilo toliko prijavljenih avtomobilistov. Na avtomobilu Porsche-Spyder 1500 bo nastopil Avstrijec Vogel, ki je bil dosedaj najboljši avtomobilist ljubeljskih dirk.

Na Ljubelju bo nastopilo osem kategorij vozil. Med njimi samo plasman in Drofenikova vožnja od 5. kroga dalje zelo ugodno presenečenje. S štoparico sem lahko ugotovil, da je Čuden izgubljal ne samo desetinke, temveč cele sekunde pri neskladnem zaviranju pred ostrim opatijskim zavojem! Tu je vozil Drofenik prav mojstrsko. Časi, ki jih je on porabil, da je prišel okoli tega zavoja niso prav nič slabši od Stastnyjevih v kategoriji 350 ccm in boljši od Montanarijevih v isti kategoriji. Slednjemu »oklep« ni dopuščal posebnih bravur in eksperimentov na tem zavoju (pač pa mu je pomagal na ravnejših delih proge).

Ta ocena strokovnjaka dovolj pove o pravi vrednosti našega Drofenika, saj sta Stastny (ČSR) in Montanari (Italija) tekmovalca svetovnega (!) razreda!

ERA

Rudar : Garnizija Ribnica 4:8

Zaradi priprav na bližnje prvenstvo so nogometaši kočevskega Rudarja odigrali v nedeljo prijateljsko tekmo z garnizijo iz Ribnice. Moštvo Rudarja je igralo v pomlajeni postavi.

Domači so začeli in igra je vavolila iz polja v polje. Skoraj ves prvi polčas sta igrali moštvi precej enakovredno, rezultat je bil 1:1. Tedaj so napadali Garnizije začeli streljati bolj od daleč in neizkušeni vratar Zaje je sprejel kar tri nedolžne gole. Polčas so gostje zaključili s 4:1 v svojo korist. V drugem polčasu je bil v vratih Uranič, v igro je stopil Svete, kar

se je takoj poznalo. V treh minutah je Rudarjev napad, ki sta ga izvedla Sever in Ahac, znanjški rezultat na 4:3. Izgledalo je, da bo izenačenje, toda kondicija je posila in z dvema avtogoloma si je Rudar zapečatil usodo.

Domači so igrali v oslabiljeni postavi in zasluge za poraz imajo nekateri igralci Rudarja, ki se tekme niso udeležili. Poleg tega je Rudar sedaj brez treninga, kar se pozna na kondiciji. Zastreljali so tudi 11-metrovko in prejeli en gol iz 11-metrovke gostov. Tekmo je sodil Sever Vill.

Za smeh in dobro voljo

Skopuh

Dva lahkotična zagledata v kopalnišče napis: »Kdor reši iz vode človeka, ki se potaplja, dobi 10 dolarjev nagrade!« Takoj se sporazumeta, da bo eden skočil v vodo in vpil na pomoč, drugi ga bo »rešil«, nagrado pa si bosta delila. Prvi res skoči v vodo, toda drugi se nekam obotavlja. Tedaj začne prvi prestrašen vpiti, da res ne zna plavati, oni na robu bazena pa ga potolaži:

»Tem bolje, malo prej sem namreč zagledal napis, kjer je napisano, da dobi tisti, ki potegne iz vode mrtvega utopljenca, 20 dolarjev.«

NE MARA HONORARJA

Neki slikar je narisal bogati plemiknji njeno psičko.

»Čudovito ste jo naslikali,« je rekla grofica. »Ko bo imela psička mlade, vam bom dala enega mladiča kot poseben honorar. — Sedaj pa želi moj mož, da izdelate še moj portret.«

»Prav rad, spoštovana gospa, toda brez posebnega honorarja,« je odgovoril slikar.

Brez sovražnikov

K umirajočemu diktatorju je prišel duhovnik, da bi ga spovedal. Na vprašanje, koliko ima sovražnikov, je diktator odgovoril, da

jih sploh nima. Duhovnik je bil nejevoljen, zato je umirajoči podkrepil svojo trditve:

»Sovražnikov zato nimam, ker sem jih dal postreliti!«

Znašel se je

Novo poročeni dobrovoljček se je odpravil z ženo z doma. Pri tem je ženo nekaj pililo in ga je začela zbadati. Mož se je razjezil in ji je pripeljal nekaj gorkih okrog ušes. Žena je pričela jokati, vendar sta se vseeno odpravila na cesto. Ko pa je mož videl, da se ljudje ozirajo za hlipajočo ženo, jo je začel glasno tolažiti:

ZGODBA O LEMENATARJU, ŽUPNIKU IN...

Neki študent-lemenatar je šel na počitnice. Mislil si je: »Šel bom kar v župnišče, saj me bodo župniki radi imeli pri sebi.« In tako je prišel k nekemu staremu župniku in ga prosil, da bi pri njem prebil nekaj dni. Župnik je njegovi želji ugodil. Za večerjo je prinesla župnikova kuharica kavo in kos kruha. Študentu to ni bilo po godu. Ko sta z župnikom večerjala, je študent opazil v sosednji sobi dva litra vina, pečeno gos in druge dobrote. Nato je vprašal župnika, komu so namenjene dobrote v sosednji sobi. Župnik se je pošalil in mu odgovoril: »Vse to bo dobil ti-

Mešane dvojice:
Bižal Drago — Dorničeva : dr. Bleiweis — Zupančičeva 8:11, 12:10, 6:11.

Z igro naših igralcev moramo biti zelo zadovoljni, saj so v svojem razvoju močno napredovali, kar so pokazali rezultati proti Papirničarju, ki goji badminton že dve leti. Na vsak način pa je treba badminton pri nas razširiti in kvalitetno dvigniti, čemur je služilo tudi uspešno nedeljsko tekmovalje.

NASI STRELCI V LJUBLJANI

V soboto 20. in nedeljo 21. julija je bilo v Ljubljani republiško strelsko tekmovalje. Kot zastopnica okraja Kočevje se ga je udeležil tudi ekipa strelcev iz Kočevja.

Naša petčlanska moška ekipa je tekmovala v streljanju z vojaško puško na 300 metrov daljine.

V soboto so tekmovali na Titovi tarči, kjer je vsak strellec izstrelil 30 nabojev in 9 poizkusnih.

V nedeljo pa so streljali ravno tako na 300 metrov daljine, vendar s 60 naboji in 15 poizkusnih. Poleg te discipline pa je moral vsak tekmovalci tudi v hitrostnem streljanju in sicer 10 nabojev v eni minuti.

Udeležba na republiškem prvenstvu je bila zadovoljiva. Nastopile so skoraj vse okrajne ekipe Slovenije. Tekmovalo je 115 tekmovalcev, ki so se trudili, da bi bili rezultati čim boljši. Toda neusmiljeno in strelcem nenaklonjeno vreme je krivo, da končni rezultati niso takšni, kot na dosedanjih republiških prvenstvih.

Ekipi iz okraja Kočevje je treba dati vse priznanje, saj so v skupnem plasmaju dosegli skoro dvesto krogov več, kot na prvenstvu v lanskem letu.

T. H.

Lojze Drofenik je v zelo dobri formi

Turistični teden v Kočevju

Od 10. do 18. avgusta bo v Kočevju tradicionalni Turistični teden, pod imenom Kočevski teden, pod imenom Kočevski teden. V Turističnem tednu bo več prireditev. Oficialni začetek Turističnega tedna bo že v petek 9. avgusta ob 9. uri dopoldne. Tedaj bo tudi začetek košarkarskega turnirja na stadionu Partizana. Sodelovalo bo sedem ekip. V soboto 10. avgusta bo nadaljevanje košarkarskega turnirja, zvečer ob 20. uri pa bo uprizorilo DPD Svoboda Kočevje na stadionu Partizana na prostem Gogolevo igro Revizor.

V nedeljo 11. avgusta bodo nadaljevali s košarkarskim tekmovaljem. Od 9. do 11. ure bo trening motociklistov. Avto-moto društva Kočevje, dopoldne ob 14. uri pa bodo v Kočevju hitrostne motorizirane v okviru republiškega šampionata. V sredo 14. avgusta bo ob 17. uri v dvorani množičnih organizacij otvoritev razstave slikarjev in

grafikov — amaterjev iz Kočevja. Naslednji dan pa bo Partizan Kočevje priredil na stadionu namiznoteniški turnir, kjer bodo poleg domačinov sodelovali tudi gostje ter strelsko tekmovalje z zračno puško.

V soboto 17. avgusta bo začetek nogometnega turnirja za prehodni pokal Partizana Kočevje na stadionu v Kočevju. Ob 20. uri pa bo uprizorilo DPD Svoboda Kočevje na prostem pred željskimi jamami Vandot-Bulovevo igro Pehta. Po igri bo ljudsko rajanje.

V nedeljo 18. avgusta bo Turistični teden zaključen. Dopoldne bo nadaljevanje nogometnega turnirja na stadionu Partizana, ob 19. uri bodo na strelišču strelsko družine v Kočevju strelsko tekme. Od 9. do 17. ure bo v hotelu Pugled v Kočevju kulturna in turistična razstava, ob 18. uri pa zaključek razstave slikarjev in grafikov — amaterjev. Zvečer ob 19. uri bo v Pugledu slavnostna seja upravnega odbora Turistično-olepševalnega društva. Obiščite prireditev v Turističnem tednu v Kočevju. Za udeležence je odobren na železnici 25 odst. popust.

Kdo bo nastopil na moto dirkah

11. avgusta se nam obeta športna prireditev prvovrstnega pomena. Na novi asfaltirani krožni progi okoli Kočevja bodo moto dirke za prvenstvo Slovenije. Prav posebno pa nas mora razveseliti novica, da bo imelo to pot Kočevje zastopnike v vseh kategorijah. Našemu izredno delavnemu Avto-moto društvu je uspelo izpolniti svoj park kar s tremi novimi tekmovalnimi športnimi motorji.

In kdo bodo neustrašni kočevski meteorji, ki bodo zdrveli po progi? V kategoriji 125 ccm bo Franci

Marenče vozil nov avstrijski stroj znamke KTM. Lojze Drofenik bo pokazal svoje mojstrstvo na novem Tomosu SGS 175 ccm. Znani Tomos SGS 250 ccm pa bo tokrat krotil Janez Dorini. Nov angleški AGS 350 ccm je že na poti z Dunaja in upajmo, da bo prispeval v Kočevje pravočasno za to prireditev. In še ena novica: tudi v kategoriji prikolice bo imelo Kočevje svojega zastopnika. To bosta Ljubljanačana (!) Strle in Maček, ki sta sklenila, da se včlanita v agilno kočevsko Avto-moto društvo.

Kočevski maturanti pred 30 leti

Prvi maturanti na kočevski slovenski gimnaziji so obhajali letos v juliju 30-letnico prve slovenske mature v našem mestu. Prvič so se sešli ob 25-letnici. Ne moremo mimo dejstva, da je slika današnja Kočevja vse drugačna kot zgodovinska slika tega mesta iz pred vojne, kaj šele pred tridesetimi leti, ko so končali ti maturanti osemletni študij v znamenju trenja in boja s Kočevjarji, ki so imeli prej nemško gimnazijo na tem tedaj kočevskem jezikovnem otočku. Ti maturanti so danes na javnih mestih: Stadler Janko, pravni referent celjske Cinkarne, Kajfež Janez, inženir na koč. rudniku, Milan Jenčič, inženir v Zagrebu, Javornik Alojz, inženir v Elektropromu v Ljubljani, Dolenc Milan, viš. veterinarski svetnik v Kranju, Jesih Ovetko, poštni kontrolor v Medvodah, Pungertič Franc, zdravnik v Sevnici, Lesjak Stane in dr. Sval

Milan, okrožna sodnika v Ljubljani, Mihelič Stane, prosv. inšpektor v Ljubljani, Kralj Ladislav in Boje Etbin, profesorja v Domžalah, Gregorič Franc, gospodarski referent v Domžalah, Čampa Leopold, župnik v Kresnicah, Pucelj Anton, kmet v Vel. Laščah, Sivec-Stolfa Zarka v Ljubljani. Umrla pa so: narodni heroj Šeško Josip, Kajfež Fanči, Križnič Anton, Bogataj Mirko in Debelak Milan. Na jubilejni sestanek jih je prišlo 11. S svojo navzočnostjo in govorom je sestanek počastil tudi ravnatelj Burgar Anton. Zgodovinski pomen sestanka prvih slovenskih maturantov je očitno prof. E. Boje, ki se je vsem toplo zahvalil za udeležbo. Navzočji so soglasno izrazili željo in potrebo po skupnem izletu jeseni v Kočevje in po jubilejnim zborniku, ki naj bi med drugim prikazal borbo za slovensko šolstvo in prosveto v Kočevju.

E. B.

Z ljubljanskega festivala

Ne bomo pretiravali, če rečemo, da je od vseh dosedanjih »Ljubljanskih festivalov« najbolj uspel letošnji. Visoka umetniška raven in vseskozi pester program uvrščata »Ljubljanski festival« med najbolj uspele festivale v državi. Izvzeti moramo Dubrovnik, ki ima poseben pogoje in daljšo tradicijo v prirejanju glasbeno-gledaliških prireditev.

Na letošnjem festivalu v Ljubljani so se več tednov vrstile uspele prireditev, na katerih so sodelovali najboljše operni in folklorni ansambli. Poleg slovenskih umetnikov so nastopili tudi ansambli iz Beograda in nekaterih drugih držav. Med najuspešnejše prireditve

»Ljubljanskega festivala« pa moramo prišteti uprizoritev opere »Hlapec Jernej in njegova pravica«. Po znani Cankarjevi povesti je Matja Bravničar skomponiral opero, Ferdo Delak pa je napisal libreto in jo režiral.

Uprizoritev množične opere v osmih slikah je svojevrstni pojav v slovenski operni literaturi. S preprosto in čudovito pesniško lepoto simbolizira Cankar s svojim hlapcem Jernejem socialni problem zatiranega slovenskega ljudstva.

Opera je naštudirala ljubljanska Opera in je bila večkrat uprizorjena v letnem gledališču v Križankah. Pri nastopu je sodelovalo približno dvesto ljudi, glavna teža izvedbe pa je slonela na basistu Frideriku Lupši, ki je ustvaril lik ponižanega hlapca Jerneja pevsko in igralsko močno in mnogokrat prav pretresljivo. Operni orkester pod vodstvom Rada Simonitija pa je bil pomnožen z glasbeniki ljubljanske Filharmonije.

Uprizoritev slovenske množične opere »Hlapec Jernej in njegova pravica« pomeni velik uspeh komponista ter libretista in režiserja.

Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor, odgov. urednik Jože Košir. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14 a. Telef. 3-89. Ročnina znaša 400 din, polletna 200 din in je plačljiva vnaprej. Za izozemstvo 800 din. Poštnina plačana v gotovini. Rokopisi se ne vračajo.

OBJAVE

KINO

JADRAN, Kočevje: od 2. do 4. avgusta ameriški film »Beg iz Gvajane«, 7. in 8. avgusta ameriški film »Velika ura«, od 9. do 11. avgusta ameriški barvni film »Pustolovščina Seviljskega brivca«.

SVOBODA, Rudnik: 3. in 4. avg. jugosl. film »Tuja zemlja«, 10. in 11. avg. meh. film »Trije pustolovci«.

LOŠKI POTOK: 3. in 4. avg. ital. film »Milijonski Neapelj«, 10. in 11. avgusta meh. film »Zapor za žene«.

OSILNICA: 4. avg. amer. barvni film »Zadnji iz plemena Komančev«, 11. avg. amer. barvni film »Grof Monte Kristo«, I. del.

SODRAŽICA: 3. in 4. avg. amer. barvni film »Meč in roža«, 10. in 11. avg. ital. film »Rim ob enajstih«.

DOBREPOLJE: 3. in 4. avg. arg. film »Vojna Gaučev«, 10. in 11. avg. amer. bar. film »Lili«.

RIBNICA: 3. in 4. avg. ameriški film »Greh noči«, 10. in 11. avg. amer. film »Na Apaški meji«.

VELIKE LAŠČE: 3. in 4. avg. amer. bar. film »Bagdadski tatli«, 10. in 11. avg. amer. film »Jajce in jaj«.

KOČEVSKA REKA: 3. in 4. avg. ameriški film »Pregnanci iz Pokler Flajta«, 7. avg. amer. barvni film »Dvigni zaveso«, 10. in 11. avg. sovj. barv. film »Zvesti tovariši«.

DEŽURNE TRGOVINE

Dežurno službo imajo: v soboto 3. avgusta od 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure v Kočevju trgovina

»Potrošnik« Kočevje, v Ribnici pa »Trgovina z mešanim blagom«, Ribnica.

V soboto 10. avgusta ob istem času v Kočevju trgovina »Prehrana« Kočevje, v Ribnici pa trgovina »Živila« Ribnica.

PREKLIC

Podpisani Poberaj Jure, Koblarji št. 37, izjavljamo, da so vesti, ki sem jih povedal Mrhar Francu, neresnične. Poberaj Jure.

RIBNICA

Rodile so: Gobo Ljudmila, gospodinja iz Gorenje vasi 2 — deklico Danico, in Govže Marija, gospodinja iz Gorenje vasi 2 — deklico Stanko.

Srečnima mamicama čestitamo!

DOLENJA VAS

Rodila je: Vidmar Karolina, gospodinja iz Prigorice 8 — deklico Branko.

Srečni mamiči čestitamo!

VELIKE LAŠČE

Poročili so se: Trdin Jože, mizar iz Kočevja — Mlaka 23, star 26 let in Debeljak Ana-Marija, kmetovalka iz Ulake, stara 26 let. Pantar Filip-Jakob, delavec iz Prezida, star 30 let in Perušek Ljudmila, delavka iz Kotla, stara 33 let.

Srečnim zakoncem čestitamo! Rodila je: Jamnik Leopoldina, gospodinja iz Velikega Osolnika — deklico Ano.

Srečni mamiči čestitamo!

NAJDENO

Dne 18. julija 1957 je bila na Ljubljanski cesti najdena moška kapa iz rjavega usnja št. 55. Lastnik jo lahko dvigne na TNZ Ljubljana.

PRODAM

Prodam stavbno parcelo v bližini železniške postaje Kočevje. Parcela meri 748 m². Cena za m² je 50 din. Vprašati Kužnik Jožefa, Mahovnik 21.

KOČEVJE

Poročila sta se: Komac Pavel, mizarjski pomočnik iz Kočevja, Podgorska 32, star 26 let in Osterman Sonja, namesčenka iz Kočevja, Kolodvorska 10, stara 23 let. Srečnima zakoncem čestitamo!

Rodile so: širaj Marija, gospodinja iz Slovenske vasi 40 — deklico Vlasto, Oražem Amalija, poljedelka iz Koblarjev 10 — deklica Ludvika, Strle Marija, gospodinja iz Spodnjega loga 12 — deklico Marijo, Petek Ljilka, gospodinja iz Knežje lipe 1 — deklico Marto. Srečnim mamicam čestitamo!

KOSTEL

Poročila sta se: Ofak Ivan, radiotehnik iz Delnic, Kovačičeva ulica 4 (28 let) in Vide Ida, zoboteknica iz Delnic, Kovačičeva 4 (23 let). Srečnima zakoncem čestitamo! Umrl je Zagar Andrej, kmetovalec iz Banje loke 9, star 66 let.

Iz naših krajev

NAM PIŠEJO

Spomenik padlim v Livoldu

21. julija so v Livoldu odkrili spomenik padlim borcem. Vaška organizacija ZB Livolda si je zadala nalogo, da bo na pokopališču postavila spomenik šestim padlim borcem, ki so izgubili svoja življenja ob napadu na Kočevje leta 1944. Vaščani iz Livolda so pod vodstvom organizacije ZB s prostovoljnimi deli in prispevki lepo uredili prostor ter postavili spomenik. Nekaj je prispeval tudi občinski odbor ZB Kočevje. Svečanosti se je kljub slabemu vremenu udeležilo lepo število ljudi. Tov. Rudolf Vrabčič je v svojem govoru poudaril, da nas spomenik spomi-

nja na tiste borce, ki so prelili kri za svobodo. Nato so odkrili spomenik. Na njem je vdelana plošča z vklesanim verzom, ki nas spominja na padle tovariše. Ženski pevski zbor je zapel žalostinko.

Za prebivalce Livolda je bil to lep praznik. Spomenik pa bo vedno pripovedoval o velikem junaštvu padlih partizanov.

A. I.

Še o Karlovcu

O Karlovcu ter o tamkajšnjem Kulturno-umetniškem društvu so Novice že precej pisale. Ne mislim sedaj še enkrat na dolgo in široko razpravljati o tem, kar so pisali že drugi. Povedal bi rad le nekaj besed o dvoranah v Zadrskem domu.

V eni od zadnjih števil Novic je pisec T. M. napisal, da imamo Karlovcu majhno dvorano in da smo vseeno ponosni nanjo. Res smo ponosni na našo dvorano. Pa ne zaradi tega, ker je majhna in slaba urejena, temveč zato, ker je velika in sodobno urejena. Ne vem, kakaj se je omenjenemu piscu zdelo dvorana majhna, saj sprejme okoli 200 ljudi in še več, če bi bilo treba.

Toliko bi pripomnil o karlovski dvorani, da ne bode ljudje mislili, da je res tako majhna, kakor se zdi piscu T. M. Če pa T. M. ne verjame mojim besedam, naj si dvorano še enkrat natančneje ogleda.

-iž

Vojaki nam pišejo

FANTJE IZ VOJSKE NAM PIŠEJO

Služimo vojaški rok v lepem hrvaškem mestu Petrinji. Želimo si vesti od doma. Zato smo naročili na Novice, s katerimi smo zelo zadovoljni.

Z velikim veseljem se učimo raznih vojaških veščin. Učimo se, da bomo sposobni braniti domovino, če bi bilo potrebno. Med Slovenci, Srbi in Hrvati je veliko prijateljstvo. Vemo, da so se naši očeti in bratje v minulih vojni skupno borili za iste cilje.

Kljub vsakodnevnim dolžnostim vedno najdemo čas, da prečitamo Novice in da prepevamo slovenske pesmi. Pesem nas spominja na do-

mače kraje, gozdove in travnike.

Tudi mi smo lepo proslavili Dan mladosti in Dan borcev. Sodelovali smo v kulturnih in športnih prireditvah.

Pozdravljamo naše starše, prijatelje in prijateljce ter ostale znance.

Horvat Jože, Križman Stane, Prijatelj Franc, Gačnik Janez, Pajnič Franc, Klun Jože, Čop Tone in Novak Ludvik.

POZDRAV FANTOV IZ LJUBLJANA-POLJE

Zopet se oglašamo iz naše bele Ljubljane. Srečni smo, da služimo vojaški rok v svoji ožji domovini. Zelo radi prebiramo Novice, kjer tudi večkrat beremo pozdrave tovarišev, ki služijo vojaški rok v drugih krajih naše države.

Pošiljamo prav lepe pozdrave našim staršem, bratom in sestram ter dekletom in kolektivom kočevskih podjetij. Pozdrav tudi fantom, ki služijo vojaški rok v Mostaru: Grajš Milanu, Pajnič Ivanu, Vrhovšču Milanu, Koširju Janezu, Vertlju Janku in ostalim.

V imenu Slovencev iz V. p. 4829 Ljubljana-Polje Ožanič Ivan iz Kostela in Debeljak Ivan iz Velikih Lašč.

POZDRAVI IZ POZAREVCA

Vojaki, ki služimo vojaški rok v Požarevcu, se najlepše zahvaljujemo za Novice, ki jih redno prejmemo. Novice nam povedo mnogo novega. Pa tudi razvedrilo se ob prebiranju Novic.

Kakor beremo v Novicah, se je že mnogo spremenilo, odkar smo zapustili domače kraje. To nas zelo veseli. Tudi vnaprej želimo kar največ uspehov pri delu.

Lepe pozdrave pošiljamo svojim domačim, dekletom, fantom in vsem v domačem kraju.

Zužek Anton, Merhar Janez, Bauer Branko in Oražem Jože, vsi iz V. p. 6078 Požarevac.

Čebele napadle tovarno

V sladkorni tovarni »Partizan« v Srbiji so pred kratkim doživeli nenavaden zračni napad. Na veliki čebeli je v rojih vdrlo skozi odprta tovarniška okna in napadlo kotle, v katerih so kuhali sladkor.

Letošnji pomladinski dež je močno prizadel čebelo pašo, zato so začele čebele »ropati«, kakor pravijo čebelarji. Največkrat se zgodijo, da čebele enega čebelnjaka napadejo drugega čebelnjaka. V tem pokolu zmagajo po navadi

NOVICE

PRORACUN OBCE DOBRE-POLJE ZA LETO 1957

Občinski proračun dobrepoljske občine predvideva za leto 1957 skupno 20.296.000 din dohodkov, od tega 4.207.000 din dotacije. Denarna sredstva za občinski proračun se bodo zbirala iz dohodkov iz gospodarstva in dohodkov od prebivalstva. V postavki dohodki od prebivalstva je na prvem mestu tekoča dohodnina s 4.851.000 din, dohodnina ostalih poklicev 3.528.000 din, doklada na kmečko dohodnino 3.154.000 din, lokalni prometni davek 1.590.000 din itd.

K ČLANKE »PROSVETNO DELO POTOČANOV«

V predzadnji št. Novic je bil objavljen članek pod naslovom »Prosvetno delo Potočanov«. Članek govori o uspešnem delu KUD »Ivan Vrtačnik« in o uprizoritvi igre »Matura«. Igre pa ni uprizorilo društvo »Ivan Vrtačnik«, temveč mladinska igralska skupina iz Loškega potoka. Omenili bi, da je mladinska igralska skupina dala prebarvati kulise, ki so bile v zelo

slabem stanju. Uporabljali so samo garderobo KUD in razsvetljavo, za katero so plačali preko 1000 din, kar pa je preveč. Izkupek od predstav so igralci uporabili za izlet na Bled in Bohinj. Toliko je pojasnilo. — Občinski komite LMS, Draga-Loški potok.

NEKAJ O KINU V PREDGRADU

Kino Predgrad ima dve filmski predstavi v tednu: v soboto zvečer in v nedeljo popoldne. Ljudje radi obiskujejo filmske predstave. Vodstvo kina bi mnogim ustreglo, če bi pred filmsko predstavo v kinodvorani igrala glasba, kot je to običajno v drugih kinodvoranah.

Pa še nekaj je, kar naj bi vodstvo kina uredilo. Na hodniku pred dvorano so tri stranišča, od katerih pa je samo eno uporabno. Ostali dve stranišči nimata urejenih naprav za odvajanje vode, vendar ju obiskovalci kina vseeno uporabljajo. Ni potrebno še posebej poudarjati, da sta stranišči umazani. Omenjene pomanjkljivosti bi morali čimprej urediti.

TO IN ONO IZ NAŠIH KRAJEV

AVTOMATIZACIJA PRI NAS

Avtomatizacija industrije, prometa in celo umskega dela se po naprednih državah sveta vedno bolj utira pot. Tudi naši strokovnjaki se ukvarjajo s tem vprašanjem. Vemo, da so pri nas že avtomatizirali neko vojno tovarno.

V Zvezni industrijski zbornici so pripravili konkretne primere, ki bi najprej prišli v poštev za avtomatizacijo. Več tovarn, ki izdelujejo elektro-strojne naprave, je ob pomoči inštitutov pričelo izdelovati instrumente in mehanizme za uvedbo avtomatizacije.

TAM 4500 NOV DOMAC AVTOMOBIL

Posebnost tradicionalnega »Mariborskega tedna«, ki se je začel prejšnji teden, je nov avtomobil Tovarne avtomobilov v Mariboru, ki je razstavljen na novo zgrajenem razstavišču. To je nov 4,5-tonski avtomobil »TAM-4500«, ki ga bo mariborska tovarna avtomobilov izdelovala na osnovi kupljene licence od zahodno nemške tovarne »Deutz«.

V enem mesecu bodo poslali na trg že 100 teh avtomobilov, do konca leta pa približno 400. V njih bo vgrajenih že 30 odst. doma izdelanih delov. Prihodnje leto pa bodo izdelali že 800 avtomobilov »TAM-4500«.

Tudi v bodoče bo tovarna izdelovala dosedanje avtomobile tipa »Pionir«. Ti tovarni avtomobili prevladujejo na naših cestah in po kvaliteti ne zaostajajo za enakimi izdelki iz drugih držav, imajo pa to slabo lastnost, da zaradi nizke

nosilnosti (tri tone) niso primerni za vse prevoze. Letos bo tovarna izdelala 2600 avtomobilov tipa »Pionir«, prihodnje leto še prav toliko, kasneje pa bodo zmanjšali proizvodnjo »Pionirjev« in povečali proizvodnjo avtomobilov »TAM-4500«.

Novo vozilo ima tudi to prednost, da je zračno hlajeno. Cena temu vozilu pa je trenutno 5 milijonov 870.000 dinarjev.

NSU-PRETIŠ — NOVA DOMAČA MOTORNJA KOLESA

Tovarna motornih koles »Pretis« iz Vogošča pri Sarajevu je dala v prodajo prva motorna kolesa znamke NSU-Pretis. Kakor smo že poročali, so to motorna kolesa ene najboljših svetovnih znamk, ki jih bo ta tovarna izdelovala na osnovi licenčne pogodbe z nemško tovarno NSU.

Trenutno so v prodaji naslednja motorna kolesa te tovarne: moped 49 cm, ki stane 117.000 dinarjev, motorno kolo 125 cm za ceno 265 tisoč dinarjev, skuter 175 cm, ki stane 270.000 dinarjev. V prodajo je dala tovarna tudi motorna kolesa s prostornino valja 175 cm, za katerega je treba odšteti 311.000 dinarjev in motorno kolo 250 cm, ki stane 382.000 din. Večina teh motornih koles ima štiristaktno pogonsko stroje. Strokovnjaki pravijo, da so ta motorna kolesa boljša od motornih koles znamke Puch-Tomos. Tudi cenejša so.

50.000 KOLES

Prejšnji teden so v tovarni koles »Rog« v Ljubljani slavili poseben delovni uspeh. V tej mladi tovarni so izdelali 50.000 kolo. Tovarna zalaga s kvalitetnimi moškimi in ženskimi dvokolesi ves jugoslovanski trg in kolesarji pravijo, da so »Rogova« kolesa najboljša.

MADŽARSKI BEGUNCI

Naši državi so še vedno madžarski begunci veliko breme. K nam je pribežalo skoraj 20.000 Madžarov. Za njihovo vzdrževanje smo izdali že 3,4 milijarde dinarjev. Precej Madžarov se je izselilo, toda še vedno jih je pri nas 8631, za katere ni izgledov, da se bodo izselili.

Proslava Dneva vstaje v Ortneku

Vreme je pripomoglo, da smo tudi v Ortneku lepo proslavili Dan vstaje. Spored je bil bogat. Ob 10. uri se je pred hotelom zbralo lepo število ljudi, ki so prisostvovali svečanosti.

Proslave so se udeležili tudi taborniki iz Splita, ki že skoro mesec dni taborijo. Taborniki so okusno okrasili prostor pred hotelom, kjer je bila proslava. Ortnočani in taborniki sodelovali v odbojki, sledila je tekma v namiznem tenisu, popoldne pa je strelsko tekmovalje poživilo celodnevno proslavo. Zvečer je bilo pripravljeno rajanje v parku, ki pa zaradi slabega vremena ni uspelo.

Taborniki so priredili že dva taborna ognja, kamor so povabili domačine, da so jih seznanili z običaji in navadami taborniške organizacije.

V turističnem Ortneku in v prelepi okolici je letos kar živahno in upamo, da bodo tečajniki in taborniki ponesli lepe vtise o naših lepih krajih in o naših gostoljubnih ljudeh.

Zgodba o Matičku, Petru in Neži

Živeli so ljudje, ki se jih spominjamo zaradi njihovega nenavadnega načina življenja. Eden od teh je bil Anžetov Matiček, muzikant, da mu ni bilo para daleč okrog, druga dva pa sta bila Peter in Neža — brat in sestra, ki so jima ljudje pridali še ime »ta bulava«. Kolikor se spominjam, nista imela Peter in Neža kakih posebnih zna-

menj ali bul, vendar se ju je ta primlek tako oprjel, da sta tudi sama verjela, da sta bulava. Pa povejmo najprej zgodbo o Anžetovem Matičku.

Matiček je bil muzikant, doma iz Malega loga. Ljubil je pijačo, harmoniko, pa dekleta in vesele ljudi. Kamor je prišel s svojo harmoniko, ki ga je vedno spremljala, je postalo veselo. Zapeli so in z igranjem. Matiček je pa igral tudi dva dni skupaj. Bil je invalid, eno nogo je imel leso, kar pa ga ni oviralo, da ne bi veseljačili po bližnji in daljni okolici. Povsod so ga poznali in povsod so ga imeli radi. Kdo ve, koliko časa bi raztezal svoj meh in igral potrkane polke in okrogle valčke, da ni nenadoma umrl. V lazih so kosili, pa se je pridružil koscem tudi Matiček. Bil je soparen dan, nenadoma je pričelo gneti. Matiček je šel vedrit pod košato drevo. Tedaj pa je neznanosko počilo — strela je udarila ravno v tisto drevo, pod katerim je bil Matiček. Bil je takoj mrtev. Ljudje so žalovali za njim in za njegovo harmoniko, ki jih je tolikokrat razveselila. Med ljudmi je njegov spomin še vedno živ.

»Ta bulava« Peter in Neža sta živela v Beli vodi. Peter je zase in za sestro Nežo postavil hišico iz lesenih brun. Bila sta čudaka. Med ljudi sta prišla samo takrat, ko jima je zmanjkalo hrane. V svoji bajtici sta skromno živela. V pomanjkanju in bedi sta zelo stara umrla.

OBISČITE KULTURNE IN ŠPORTNE PRIREDITVE V »KOČEVSKEM TEDNU«

Zanimivosti iz osega soeta

LADJE NA ATOMSKI POGON

V Angliji so pričeli z gradnjo prve ladje na atomski pogon. Nameravajo zgraditi 65.000-tonsko ladjo za prevoz nafte. Rusi pa gradijo ledolomilec na atomski pogon. Tudi v naši največji ladjedelnici »3. maj« na Reki so postavili posebno komisijo, ki naj bi pripravila načrte za gradnjo prve, pri nas izdelane, ladje na atomski pogon. Pri tej gradnji bi sodelovali tudi naši atomski inštituti in nekatere tovarne. Te ladje bi imele nosilnost 40.000 ton.

KOLIKO ČASOPISOV DNEVNO

Po vsem svetu natiskajo vsak dan 200 milijonov dnevnikov. V Združenih državah Amerike natiskajo vsak dan 57 milijonov, na Japonskem 35 milijonov, v Angliji 25 milijonov, v Franciji 12 in pol milijona, v Italiji šest milijonov, na švedskem 3,7 milijona, v Holandiji 2,9 milijona, v Avstriji 1.249 milijona itd. Sorazmerno s številom prebivalstva natiskajo največ v Angliji. Za število dnevnikov v dr-

žavah socialističnega bloka pa ni podatkov.

V naši državi natiskamo dnevno 900.000 izvodov. Več kot polovico te naklade ima dnevnik »Borba«, naklade dnevnikov v Sloveniji pa znašajo 140.000 izvodov. V primerjavi z našetimi državami pa izhaja pri nas še vedno malo dnevnikov časopisov.

NAJVEČJE PLACE

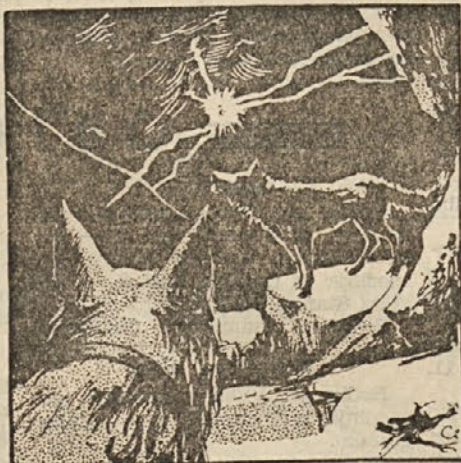
Gotovo vas bo zanimalo, kateri ljudje prejema največje plače na svetu. Angleška kraljica prejme letno za svoje potrebe 1,3 milijona dolarjev in ima tudi največjo plačo med državniki Evrope. Cela angleška kraljevska družina pa prejme 4,3 milij. dol. letno. Predsednik Združenih držav Amerike Eisenhower pa dobi letno »samo« 100.000 dolarjev in okoli 50.000 dolarjev potnih stroškov. Holandska kraljica prejme skoro 400.000 dolarjev, njena hčerka in sin pa 80.000 dolarjev. Mnogi državniki sveta pa sploh nimajo določenih plač, ampak jim nudijo, kolikor pač potrebujejo.

PRIPREDIL B. MLAKAR

ZGODBA

Z DIVJEGA SEVERA

NARISAL C. OBLAK

37

Prav do mraka sta se Blisk in Kresnica sprehajala po belih tleh Kwahooja. Ta večer je sonce nenadoma zašlo. Komaj je utonilo, že se je zaslilo iz daljave zahoda votlo bobnenje in takoj za tem je zablisnilo. Blisk je povohal zrak in spoznal, da se bliža nevihta. Nagon ga je opozoril, naj gre na breg; toda ob prvem gromu se je Kresnica zagrebla v veje njunega brloga in se ni hotela več ganiti. Že od nekdaj se je bala grmenja in bliskanja.

38

Šest ali sedemkrat se je Blisk z roba nasipa vrnil k njej in jo silil, naj gre z njim. Kresnične oči so nepremično strmele in žarele skozi naraščajoči mrak. Toda ni se ganila. Blisk je že doživel strašne nevihte, ki so besnele nad njegovo domovino, toda tega, kar je imelo priti, ni mogel slutiti nihče. Končno je uvidel, da vse nič ne pomaga in se tožeče javkajoče zaril poleg nje. Za odgovor je Kresnica globoko olajšano vzdihnila ter naslonila smrček na njegovo ramo.

39

Nevihta se je hitro razširila. Prihajala je z vedno večjim grmenjem in prek črnega neba so se podili električni bliski. Kot iz vedra se je ulil dež. Na tisoče majhnih vodnih curkov, ki teko po grebenu, se je spremenilo v prav toliko poskočnih potočkov in vsa ta voda se je zbirala v reki. Ko je Kresnica videla, kako se v živi luči svetijo čudne stene velike skale, se je šel bolj stisnila k Blisku in skrla glavo k njegovi. Bilo jo je zelo strah, kajti kaj takega še ni nikoli doživela.

40

Eno uro je besnelo neurje, nato se je pomirilo in začelo je nepretrgoma in na gosto deževati. To je trajalo vso noč in del jutra. Ni več lilo, temveč je padal enakomeren in pohleven dežek. Nebo je bilo sivo in zaprto.

Zgodaj zjutraj sta Kresnica in Blisk prilezla iz brloga in se napolnila proti reki. To, kar je zdaj napolnjevalo njuna ušesa, ni bilo več prijetno žuborenje prejšnjega dne, temveč hitro in preteče bučanje razbesnele reke.